

Na Ruanai Usu-usu Ana Pita

Gere Mamaani 'Iniai Bukani

Tara'i 'oha 'a goro 'anai ha'a-'adoma'i aho'isi'o haari'o 'iniai taha na ororiu. 'A 'ua? Ha'asiha nara ha'a-'adoma'i aho'isi'o 'ini'i taha nara ororiu do'o ga'i haa'i?

'Ia Pita 'a hauai ruanai usu-usu ana 'anai ha'a-'adoma'i aho'isiraau inoni hinihini 'ini'i tara'i ha'ausuringa'i. 'Iraau noni hinihini narau daua i usu-usuni, rau bwane rongo'i ga'u'a i mwane ha'ausuringa'i 'isi na'i na'o. Ma'ata tara'i nei 'iniraau ra ai'a matai bahurongo goro ma 'ariwou mara hau'i aho'i ro'u moi taha na'ia God 'a ai'a wa'ewa'e 'ini'i.

Na'i usu-usuni 'ia Pita 'a ha'a-'adoma'i aho'isiraau wetewete inoni hinihini do 'a ororiu di'u tanaraau do rai abui agohe 'anai bonasiai aidangisia goroa God. Ma 'unua tanaraau do 'iia 'a bwa'i agoheta'i 'unua tanaraau. 'A ororiu di'u 'anai ha'ausuringa'inia tarau i Ha'atee ana God 'anai ha'ahaoru'i tarau i 'adoma'igaa'i 'inia tei naasia Jisas ma'ai he'ua nagai ha'a-wa'ewa'ea 'inia. Mana taha na ororiu di'u naasi, ai'a do'oi bahurongo moi; ma'ata 'oi bahurongo ma'oi ha'isuriai taha na'o rongoa na'i Ha'atee ana God.

'Oha na'oi 'oha'iniai ruanai usu-usu ana Pita, 'oi ha'a-'adoma'i aho'isi'o 'ini'i taha nara ha'a-momori 'inia Jisas.

¹ 'Inaua Saemon Pita, sae tatau'aro mana Ha'ataari ana Jisas Kraest, nau hauai usu-usuni

tana'amoui nei namou dauai hinihini hauasa na ta'isada be'inia hinihinimeeu. 'Ia Jisas Kraest, i Ha'atahi mana God aga, na haua tanagiai hinihinisi, 'inia 'iia 'a odo-odo tarau.

² Mau ha'arahesi mia God 'ai ha'agorohi'amou ma'ai ha'a-awahi'amou goro tarau 'inia aidangisia amoua God mia Araha aga Jisas.

Taha 'Ia God Na 'Irisia

³ Beiai mena ana God, 'ia Kraest 'a hau'i tanagiai mwani mareho nagau ga'i to'ora'i 'anai awa 'inia na'i tahitahi na matai ha'a-wa'ewa'ea God. Ni mwane mareho 'isi 'iaagaa'i suria gau aidangisia goroa God na soigaau 'inia goro ana na hauasa.

⁴ 'Iniai o'asi ana, ra'i kae duruduru raha na 'ia God na hau'i tanagia neina 'i'amou moi to'oraa ro'u i barongana mamoi matai awa dadara'a baani'i hei'irisi ta'a'i na'i marewana nara ha'a-ta'airaui noni.

⁵ Naasi 'inia hau'i ana'i mwani maho goro 'isi tanagia, moi tau'aro wetewete 'anai ha'a-weteweteai tahingamou beia Kraest. Beiai hinihini namou to'oraa, moi a'oa 'inia tahinga goro. Ma 'onaa moi to'oraa tahinga goro mamoi bonasiai aidangisia God.

⁶ Ma 'onaa moi aidangisia God, mamoi bonasiai 'omesuri'amou haarimou baaniai ora-ora'a. Ma 'onaa moi 'omesuri'amou baaniai ora-ora'a mamoi bonasia domoi ahumaratanoa 'oha ra nora ta'ai'amou. Ma 'onaa moi ahumaratanoa, mamoi bonasiai hauai tahitahi na matai ha'a-wa'ewa'ea God.

⁷ Ma 'onaa moi hauai tahitahi o'asi, mamoi bonasiai 'a'auhiraui sae hinihini. Ma 'onaa

moi 'a'auhiraau sae hinihini mamoi bonasiai ta'ahiraau noni hako.

⁸ 'Onaa ni baronga goro 'isi rai raha hanehane ara'a suri'i tahingamoo'i, naasi 'a ha'ata'inia do taha mou aidangisia 'abaia Araha aga Jisas Kraest 'a 'a'uhi'amou 'anai haa'i mwane mareho goro.

⁹ Mia tei na ai'a to'ora'i baronga goro o'asi na'i tahingana, 'iia 'a 'onaai nei na bwa'i wana ha'atau ma'ua nei na kuru, ma kaku'aa do ora-ora'a ana'i ra bwani 'adoma'i nugasi'i.

¹⁰ Arai do'ora mana asigu'i beia Kraest, moi bonasia to'ora'i baronga goro 'isi suri'i tahingamoo'i neina moi ha'ata'inia goro do 'ia God na 'ome sigihi'amou 'anai ha'i noni ana'i. 'Onaa moi haua o'asi, mou bwa'i matai ahoda mwada'u na'i hinihinimoo.

¹¹ Mia Araha mana Ha'atahi aga Jisas Kraest 'ai wa'ewa'e 'oha nai ha'amaoto'amou na'i hourana na awa tarau.

¹² 'T'amou mou bwani dau'i baabau i huudi ha'ausuringa'i nara hau'i tana'amou. Rei'uaa na o'asi, 'inau wai ha'a-'adoma'i aho'isi'amou tarau ro'u mau 'ini'i.

¹³ 'Au 'adoma'inia do 'au ga'i ha'a-'adoma'i aho'isi'amou 'ini'i tarau tari 'oha wai mae.

¹⁴ 'Ia Araha aga Jisas Kraest 'a ha'arangasia tanaau do ni tahi nawai haa na'i marewanani 'a bwa'i ore.

¹⁵ Naia nau bonasia 'inia domoi 'adoma'i aho'isi'i tarau 'inia i mareho 'isi, neina mou bwa'i kaku'a'i na'i murinai mae nawai haua.

Taha Rau Re'i'i Ha'ataari 'Ini'i Maadaa'i

¹⁶ Na'i 'oha meu maania tana'amou i aho'i mai nai haua Araha aga Jisas Kraest beiai mena,

meu ai'a suriai mamaani adaa'i sae madoma nara taraa to'o mamaani moi. Ai'a! Meu re'iai arahana Jisas 'ini'i maamee'i.

¹⁷⁻¹⁸ 'Tameu meu awa beia Jisas na'i hun-gahunga maea na'i 'oha na 'ia God 'a haua tanaai raraha ma ha'a-ororiua. Ma na'i madoraasi, na ha'atee 'a ao mai baaniai aro. 'Ia Godi Ama na hauasa 'a o'ani, "Naani gare agua nau ta'ahia mau wa'ewa'e 'inia."

¹⁹ Maho 'isi ragu ha'a-wetewete'i di'u ro'u wou i hinihinimee'i, do maho rau 'unu'i Rarabea ra ha'a-momori. Naasi moi wanawana riariaa goro i ha'atee adaa'i Rarabea, 'inia ra 'onaai raita na marewa na'i dora kuki. Na raitasi 'ai marewa tari 'oha na 'ia Jisas Kraest 'ai aho'i mai. Na'i 'ohasi, 'ia Kraest na 'onaai hee'u ni dangi, 'ai boi mana marewahana 'ai marewasi'i 'adoma'imoo'i.

²⁰ 'A ororiu di'u domoi aidangisia do mwani ha'atee rarabea na'i Usu-usu Maea 'iraau'i Rarabea rau ai'a 'unu'i mareho 'isi suri'i moi 'adoma'idaa'i haraariraa.*

²¹ 'Inia ai'a ta ha'atee rarabea nai hura'a mai baania moi 'adoma'inai noni, ma'ata na Hi'ona Maea naasi na na'otaradaau 'ini'i.

2

Ha'ausuri Pwapwaari'i

¹ Na'i 'oha bwani ra'i Rarabea pwapwaari'i ra pwa'ara ara'a beiraau'i Israel. Na'i 'ohani ra'i ha'ausuri pwapwaari'i rai pwa'ara ara'a ro'u bei'amou. Rai ha'a-sirimaihi'i ha'ausuringa'i

* **1:20** 1:20 Nata here 'anai orisiai tatarani 'a o'ani, "A ororiu di'u domoi aidangisia do 'a bwa'i sae nai 'iraraa haaria ta ha'atee rarabea ra awa na'i Usu-usu Maea."

nara matai ha'ata'ai hinihinimoou ma na'i 'oha narai haua o'asi 'i'amou mou bwa'i 'ome 'iraraa. Rei'uaa na 'ia Araha 'a ruhasi'i 'inodaa'i, miraau rai su'amuria Araha. 'Iniai haua adaau o'asi, 'a bwa'i orea mia God 'ai ha'a-mama'airaau.

² Rai ragoi sae hinihini narai suri'i herengadaa'i nara ta'a'i di'u mara ha'aninimai abe, miraau ahurodo rai taraawa'ai ha'atee ha'ata'ai ha'ausuringa'i agaa'i nara ha'a-momori.

³ 'Iniai 'irisia di'u adaau ha'a, 'iraau ha'ausuri 'isi rai haa'i ha'ausuringa'i pwapwaa'i 'anai rahi ha'a baani'amou. Here narau hauasi 'ia God 'a bwani hiiriraaui mau mai orea 'inia, mana ha'a-mama'ai adaau 'ai boi mau ma'ata'a.

⁴ Mou 'iraraa do'ia God ai'a wana agoheta'iniraaui moi enjel narau ora-ora'a. 'A gaasiraaui hura'a baaniai aro 'ari dora ni rongomaata'i. 'A ho'osiraaui 'ini'i arihau marai awa na'i kuhi mamasiai madoraa ni hihiri.

⁵ Ma na'i madoraa ana Noa, 'ia God 'a ai'a wana agoheta'iniraaui ro'u moi sae ta'a'i. 'A ha'ataariai ahe raha 'anai ngahu gata'iniraaui. 'E wera biu moi beia Noa naraugu tahi, 'inia 'ia Noa naasi na 'unua tanaraaui noni dorai awa odo-odo.

⁶ Mia God 'a suu ha'ata'aia ro'u i 'omaai Sodom mana 'omaai Gomora 'iniai 'eu, 'e ha'ara 'iniai ha'abasu tanaraaui nei ra ora-ora'a.

⁷⁻⁸ Ma ha'atahia Lot, 'e sae goro na arunga ta'aa 'ini'i here wawaasua'a narau haua i sae. 'Ado dangi 'a rongomaata'i 'iniai ahutotou 'ini rongo'i mana re'i'i ana'i here ta'a'i narau haa'i sae na awa beiraaui.

⁹ Hoita naasi, mareho 'isi ra ha'ata'inia do'ia God 'a matai ha'atahiraau nei ra araisuria baani'i maho bwara nara siri suri'i. Ma matai

ha'a-mama'airaaui nei ra ora-ora'a tari dangi ni hihiri ma 'ari'a.

¹⁰ Na ha'a-mama'ai 'ai hihia di'u tanaraaui nei ra haa'i hei'irisi ta'a'i anai abe hasi'o mana nei ra ai'a ha'ahouraaui na'otara adaa'i.

'Iraau ha'ausuri pwapwaaari'i rau wetewete 'anai haa'i here ta'a'i, rau raba suri'i moi hei'irisidaa'i marau ai'a maaaa'uta'i ha'atee ha'a-ta'airaaui nei hauasa na'i aro.

¹¹ Rei'uaa 'iraau enjel rau wetewete marau to'o mena di'uraau ha'ausuri pwapwaaari'i 'isi, marau ai'a ha'atee ha'a-ta'airaaui nei hauasa na'i maana Araha God.

¹² 'Iraau ha'ausuri pwapwaaari'i rau ha'atee ha'ata'ai'i maho narau ai'a aidangisi'i. Rau ai'a he'ete'i baani'i mwamwaa nara ai'a aidangi nara awasuria moi arunga. Ra huta mai 'ana moi daa'i mara ngahui'i'a. Miraau ha'ausuri ta'a'i 'isi, rai mae ro'u 'onaai'i mwamwaa 'isi 'oha 'ia God 'ai hiirirau 'anai ha'amaesirau.

¹³ 'Iniai haa'i adaa'i here nara ha'a-ta'airaaui noni, 'ia God 'ai ha'ata'airau o'asi ro'u. Rei'uaa na'i dangi, ma goro adaau moi haa'i here wawaasua'a mana ngangaura'a na'i maadaa'i noni. 'Oha rau boi 'anai ngaugoni bei'amou suri'i ngaungau mou haa'i, rau ha'apa'o 'inia rau awa moi 'anai pwari'i'amou. Ni awa adaau bei'amou 'e mareho na ha'a-ta'ai'amou mana mareho namou ga'i ninima 'inia.

¹⁴ Ni 'adoma'idaa'i ra honu 'ini wawaasua'a na'i 'oha ra wanasi'i urao mana here ta'a'i rau haa'i ra bwarai hako. Rau ha'a-bweubweu'araau ro'u i nei ra maemae'a i 'adoma'idaau dorai haa'i ro'u i here ta'a'i narau haa'i. 'Iraau ha'ausuri pwapwaaari'i ra'i sae 'ada'i hairaurau. Ma'ata 'ia God 'ai ha'a-mama'airau 'ini'i here rau hau'isi.

15 Rau teha baaniai tara odo-odo marau suriai tara ta'aa na suria Belam, gare ana Beo. 'Ia Belam 'a wa'ewa'e 'anai dauai ha'a 'anai hauai mareho na ai'a odo-odo.

16 Ma na'i 'ohasi, na dongki ana 'a ha'atee tanaa 'onaai inoni do'ai abui hauai here ta'aa na hauasi. Mia Belam 'a araisuria maagu ai'a haua'ai here bweubweu'a na raba haua ga'u.

17 'Iraaui ha'ausuri pwapwaari'i rau ai'a 'a'auhia tanei 'onaai hurahurai wai na mamata mana rorodo na ro'asia hairiu ro'a na bwa'i wai nai hura'a baania. 'Ia God 'a ha'aagauai dora na kuhi baabau tanaraau.

18 Rau ha'atee 'ege'ege'araau maagu mareho narau 'unu'i ra ai'a 'onaa moi'a ta maho. Rau 'unua tanaraau nei narau bura'i rihosi baaniraau ahurodo do rau matai suri'i moi hei'irisi ta'a'i anai abe. 'Iniai heresi, rau ha'a-bweubweu'araau 'anai haua aho'i ora-ora'a.

19 Rau durua do 'onaa 'e sae nai awasuri'i ha'ausuringa'i adaa'i, 'ai awa dadara'a. Ma'ata 'iraaui haariraau ha'ausuri pwapwaari'i rau ai'a dadara'a, 'inia rau awa mau bahainai mena ni ora-ora'a nai ha'ata'airaau. 'A o'asi, suria 'i sae 'ai suria ma'ata i maho na marungia.

20 Na'i 'oha rau nugasi'i here ta'a'i ni marewana 'iniai aidangisia adaaui Jisas Kraest, na Araha mana Ha'atahi aga, maraugu aho'isi'i ro'u i here ta'a'i 'isi marau ha'awate'i 'anai marungiraau, na tahingadaa'i rai ta'aa di'u baaniai na'o.

21 Naasi 'a goro 'onaa rau ga'i bwa'i aidangisiai awaha na odo-odo. 'A o'asi, suria na'i 'oha rau aidangisiai awahasi, maraugu si'omuriai taha na 'ia God na 'unua tanaraau 'anai haua, ni ha'a-mama'ai 'ai raha di'u tanaraau.

22 Maho rau hauasi 'a ha'ata'inia do maho nara 'unu'i ha'atee 'ini ra ha'a-momori. "I misu na 'a'ana 'a ngaua aho'i ro'u i 'a'anana mana boo na mwa'anu wadiwadi'a 'a aho'i 'ari 'anai idu-idu na'i su'usu'u."

3

'Ia Araha 'Ai Aho'i Mau Mai

1 Mwane sae goro agu'i, naani ruanai usu-usu agua tana'amou. Na'i usu-usu agu'i 'au bonasia domoi 'adoma'i aho'isi'i tara'i mareho narai 'a'auhi'amou 'anai to'ora'i mwane 'ado'ado goro suri'i 'adoma'imoo'i.

2 'Au 'irisia domoi 'adoma'i aho'isi'i tarau i maho rau maani'i Rarabea ana'ia God na'i 'oha bwani mana heiatenga'i ana'ia Araha, na Ha'atahi aga, narau maani'i Ha'ataari tana'amou.

3 'A ororiu domoi aidangisia do gaarangiai madoraa na 'ia Kraest 'ai aho'i mai, ra'i sae rai suri'i moi hei'irisidaa'i nara ta'a'i marai haikou 'ini'amou.

4 Rai o'ani, "'Ia Araha 'a durua do'ai aho'i ro'u mau mai. Na'i hei na awa iei 'ohani? 'Iraau sae wari amee'i ra mae hako'a ma ai'a mareho nai he'ete'i, taraawa'ana mau mai pwa'ara na haai marewana."

5 Ma'ata 'a ai'a ha'a-momori do ai'a maho nai orisi, 'inia rau raba 'adoma'i kaku'aa moi do ahoasara mana ano 'a pwa'ara 'inia ha'atee ana God. Na ano 'a pwa'ara na'i wai ma pwa'ara 'inia wai.

6 Ma na'i muri na ano na awa na'i 'ohasi 'a ai'aa 'inia ahe raha.

7 Mia God 'a bwane ha'ateenga'inia ro'u hura'a doni ahoasara mana ano nararu awa

na'i 'ohanisi, rarui awa tari madoraa nai ha'a-ai'ararua 'inia 'eu. Na'i 'ohasi 'ia God 'ai hiiir-raau ma 'ai ha'a-ai'araau i nei ra ai'a araisuria.

⁸ 'E ta'i maho namoi abu kaku'aa sae goro agu'i.

Na'i beia Araha God 'e ta'i merui harisi 'a 'onaa moi ta'i dangi, mana ta'i dangi 'a 'onaai ta'i merui harisi.

⁹ Naasi, 'ia God 'a ai'a poruporu'a 'anai ha'ato'oai duruduru ana 'anai ha'ataaria aho'i maia Kraest 'onaai 'adoma'inia ada tara'i sae. 'Iia 'a 'abenga'i mamasi'amou, 'inia 'a ai'a 'irisia do tanei 'ai siri na'i mae tarau, ma'ata 'a 'irisia do mwane inoni hako rai rihosi baani'i ora-ora'a adaa'i.

¹⁰ Dangina Araha 'ai boi 'onaai sae beriberi. Na'i dangisi ahoasara 'ai ai'aa beiai aoha na rongo raha 'onaai 'eu na nanara, mana mwani maho na'iei rai noro marai ta'a'i. I ano mana mwani maho na'iei rai anoro.*

¹¹ 'Onaa mwani maho hako rai ha'a-ai'a'i o'asi, 'e taha namou ga'i haa? Moi awa maea mamoi haa'i mareho na 'ia God nai wa'ewa'e 'ini'i

¹² na'i 'oha mou mamasiai aho'i mai ana. Gai bona neina dangisi 'ai to'o raurau. Na'i dangisi, na ahoasara 'ai noro mai ai'aa mana mwani maho na'iei rai dorohu 'inia raorao.

¹³ Me 'igaau gau mamasiai ahoasara na haoru mana ano haoru na 'ia God na duruduru 'inia tanagia, na 'iraaui moi nei ra odo-odo narai awa iei.

¹⁴ Naasi mwani sae goro agu'i, 'iniai mamasia amou i dangisi, moi bonasiai awa

* **3:10 I ano mana mwani maho na'iei rai anoro:** 'E nata here 'anai orisia 'a o'ani, "I ano mana mwani mareho na'iei rai noro" Ma 'e nata here ro'u 'a o'ani, "I ano mana mwani mareho na'iei rai sadoi'i."

ha'atau baaniai ora-ora'a neina 'ia God 'a bwa'i ha'ahuni'amou 'inia ta maho mamoi awa goro beia.

¹⁵⁻¹⁶ Moi abui kaku'aa do'ia Araha 'a 'abenga'i mamasi, 'inia 'a raba nuga madoraa tanaraaui noni do neina rai rihosi marai tahi. 'Ia Pol, 'i do'oragaau nagau ta'ahia, na maani'i ro'u i mareho 'ini suri'i mwani usu-usu na haa'i. 'Oha na usu-usu tana'amou, 'a usu-usu beiai madoma na 'ia God na haua tanaa. Tara'i dora suri'i maho na maani'i 'a bwara dorai aidangisi'i. Tarana naasi na tara'i sae bweu nara maemae'a i hinihinidaa'i, rau maani hiosi'i mareho 'isi marau maani hiosi'i ro'u tara'i dora na'i Usu-usu Maea. Suriai haua adaau o'asi, 'ia God 'ai hiiri ha'a-mama'airaaui.

¹⁷ Sae goro agu'i, mou aidangisia'a i here adaausi. Naasi, moi 'ome'ome goro. Mou gasigu hinihini'i ha'ausuringa'i pwapwaari'i adaa'i sae ta'a'i o'asi mamoi sui'a baaniai hinihinimoo na baabau.

¹⁸ Moi raha hanehane ara'a na'i gorohana mana aidangisia namou haa Araha Jisas Kraest, i Ha'atahi aga.

Gaaui magai ha'aasaa tarau. Amen.

Taroha Goro mana Usuusua Maea
The New Testament in the Arosi language of the
Solomon Islands
Niu Testament long langguis Arosi

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Arosi

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-11-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 13 Dec 2023

444a3934-0a25-5ce9-b53e-5049851eb3b5